WIKIPEDIA

Lingua xavanesa

Na Galipedia, a Wikipedia en galego.

Xavanés *Basa Jawa, Basa Jawi*	
Falado en:	Indonesia (Xava), Timor Leste, Malaisia Peninsular, Nova Caledonia, Suriname
Total de falantes:	80 millóns
Posición:	12
Familia:	Austronesia Malaio-Polinesia Malaio-Polinesia Occidental **Xavanés**
Escrita:	Escritura xavanesa, Latino
Estatuto oficial	
Lingua oficial de:	*Non é oficial*
Códigos de lingua	
ISO 639-1:	`jv`
ISO 639-2:	`jav`

O **xavanés**[1] é a lingua que se fala principalmente nas zonas central e oriental da illa de Xava, en Indonesia, empregado aproximadamente por unhas 75 500 000 persoas. O xavanés pertence á familia austronesia; polo tanto, está relacionado co bahasa indonesio e o malaio. Moitos falantes de xavanés tamén usan bahasa indonesio como lingua oficial e de negocios.

O idioma xavanés pertence á subrama súndica da rama malaio-polinesia occidental, a cal á súa vez é unha rama da sub-familia malaio-polinesia da familia austronesia. É unha lingua próxima ao malaio, ao sondanés, ao madurés, ao balinés e, en menor medida, a varias linguas de Sumatra e Borneo.

Fóra de Indonesia existen grandes comunidades de falantes de xavanés en países veciños como: Timor Oriental, Malaisia, Singapur, Australia, Taiwán e Hong Kong na China. Tamén hai comunidades de falantes en Surinam, Nova Caledonia e Países Baixos.

O xavanés é falado na parte central e leste da illa de Xava, así como na costa norte de Xava Occidental. En Madura, Bali, Lombok e a rexión de Sunda é utilizado como lingua literaria. Foi a lingua da corte en Palembang, na provincia de Sumatra do Sur, até que o palacio foi saqueado polos neerlandeses a finais do século XVIII.

O xavanés pode ser considerado como unha das linguas clásicas do mundo, cunha vasta literatura que abrangue máis de doce séculos. Os estudosos dividen a historia da lingua xavanesa en catro etapas diferentes:

- Antigo xavanés (desde o século IX)
- Xavanés medio (desde o século XIII)
- Novo xavanés (desde o século XVI)
- Xavanés moderno (desde o século XX) (esta clasificación non é usada universalmente)

O idioma é escrito utilizando a escritura xavanesa (descendente da escritura brahmánica da India), a escritura arabo-xavanesa, o alfabeto árabe e o alfabeto latino. Aínda que non é o idioma oficial de ningún país, é a lingua austronesia con máis falantes nativos. É falada por aproximadamente 80 millóns de persoas.

Polo menos o 45% da poboación de Indonesia é de orixe xavanesa. Por tal razón, o xavanés tivo un importante papel no desenvolvemento do indonesio, lingua nacional de Indonesia, un dialecto do malaio.

Índice

Dialectos

Notas

Véxase tamén

Outros artigos

Ligazóns externas

Dialectos

Existen tres grupos principais de dialectos do xavanés: o xavanés occidental, xavanés oriental e xavanés central. As diferenzas entre estes grupos dialectais son fundamentalmente a pronunciación e, en menor medida, o vocabulario. Todos os dialectos xavaneses son máis ou menos mutuamente intelixibles.

A variante de Xava Central, baseada na forma de Surakarta (e tamén en certo grao na de Yogyakarta), é considerado como o dialecto xavanés máis "culto", polo que o xavanés estándar inspírase neste dialecto. Estas dúas cidades son as sedes dos catro principados xavaneses, herdeiros do Sultanato de Mataram, que unha vez reinou a case totalidade de Xava, como tamén fóra desta.

Notas

1. Definicións no *Dicionario da Real Academia Galega* (http://academia.gal/dicionario/-/termo/busca/xavanés) e no Portal das Palabras (http://portaldaspalabras.gal/dicionario/procura/xavanés) para *xavanés*.

Véxase tamén

Existe unha versión da Wikipedia en ***Lingua xavanesa***

Outros artigos

- Banyumasan

Ligazóns externas

- Javanese Writing System (http://www.omniglot.com/writing/javanese.htm)
- Ethnologue report on Javanese (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=jav)

Traído desde "https://gl.wikipedia.org/w/index.php?title=Lingua_xavanesa&oldid=5480101"